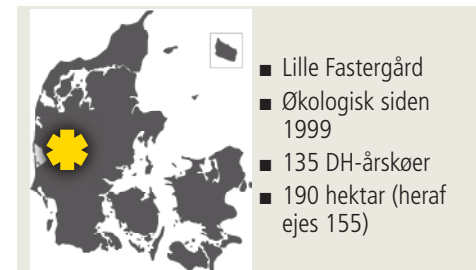

BEDRIFTEN **Frisk græs:** Ny teknik i Danmark kan øge selvforsyningsgraden og spare penge gennem fodring med frisk græs otte-ni måneder om året.

Det græs, der høstes med tromleskårlæggeren og vogne sideforskudt ud i arbejdsstilling, svarer ca. til græs i en fem-slæt-strategi.

Gevinst på ca. 1.000 kroner pr. årsko

Tilbagebetalingstiden er blot 2,5 år - forsigtigt sat.

Jørgen Søndergaard Madsen vurderer forsigtigt sat, at gevinsten ved intensiv græsfodring med maksigræzeren er knap 1.000 kroner pr. årsko. Derfor er tilbagebetalingstiden for investeringen på ca. 285.000 kroner i vognen til frisk græs-fodring i hans besætning med 135 årskøer blot 2,5 år.

Af de knap 1.000 kr. pr. årsko består størstedelen af de penge, der spares ved at kunne fodre med frisk i stedet for ensileret græs i hele udbindingsperioden og formentlig nogle uger før og efter. Ensileringsomkostningerne er sat til 40 øre pr. FE. Med seks FE i 180 dage til 120 køer løber det op.

Dertil kommer et energitab og et næringsstofstab i ensilagen. Desuden spares der også plastik, plads og et års forrentning af foderlageret.

Ydermere spares der som nævnt to dyre FE i kraftfoder, og det proteinrige kraftfoder til 420 øre/fe er byttet ud med en mildere blanding til 300 øre. Det sædvanlige ydelsesdyk, som økologiske mælkeproducenter typisk oplever i august, er også udeblevet på grund af de 17-18 kg tørstof pr. døgn i frisk græs.

Markante sidegevinster

Som markante sidegevinster skal formentlig også regnes et højere græsudbytte og bedre udnyttelse af græsmarker, der ligger længst væk fra bedriften. Der er heller ingen risiko for kløverspild og snavs i græsset som ved skårlægning, rivning og finsnitning.

»Jeg har egentlig også altid været lidt træt af ensilagefodringen. For hver eneste gang, der er et problem med køerne, går man jo og spekulerer på, om det nu er noget med ensilagen,« nævner han som en markant mental sidegevinst med det friske græs.

Det daglige tidsforbrug er lidt større med frisk græs end med ensilagefodring. Til gengæld skånes fuldfoederblanderen og læssemaskinen minimum 180 dage om året.

LÆS MERE OM MAKSI-GRAZEREN

- Læs mere om konceptet i Jørgen Søndergaard Madsens facebookgruppe Maksigrass og se videoer og produktionsresultater fra besætningen. Han har fået forhandlingen i Danmark af vognene fra GrassTech og modtager gerne besøg.

Maksi-grazer erstatter dyrt protein med frisk græs

Jørgen Søndergaard Madsen fodrer med 17-18 kg tørstof i frisk græs. De seks-syv henter køerne selv, resten hentes med Danmarks første zero-grazer.

Tekst og foto: Claus Solhøj

Hjemme i Irland kalder de det en zero-grazer, fordi den bruges til at øge græsudnyttelsen ved at hente frisk græs til køer på stald i stedet for at lukke køerne ud.

Den økologiske mælkeproducent Jørgen Søndergaard Madsen kalder det en Maksi-grazer.

For om dagen henter køerne selv ca. 7 kg tørstof på græsmarkerne omkring Lille Fastergård ved Fæster nær Skjern. Om natten æder de 135 økologiske DH-køer yderligere 11 kg tørstof af det samme friske hvidkløvergræs.

De foderenheder henter Jørgen Søndergaard Madsen og hans faste markhjælper Peter Emil Andersen med, hvad der formentlig er Danmarks første zero-grazer-vogn.

»Frisk græs er et utroligt godt og billigt foder, som bare er blevet sat lidt til side herhjemme, fordi teknikken til at håndtere det ikke er fulgt med,« forklarer Jørgen Søndergaard Madsen.

Hvis vi får en vinter i år som den forrige, så kan vi sikkert hente frisk græs til køerne frem til jul.

Jørgen Søndergaard Madsen, indehaver af Danmarks første zero-grazer.

Skånsom græshøst

Det ændrer den irske zero-grazer - eller rettere: Maksi-grazer - på. For i modsætning til fortidens grønthøstere og eksaktsnitte og nutidens snittevogne høster zero-grazereren græsset uden at klippe det i stykker eller smadre det.

Græsset klippes af med en trom-

leskårlægger i vognens front og ryger direkte ind i kædelevatoren, som transporterer det op i vognen. En alarm lyder, når trykket på baglugen indikerer, at der er bjærget 800-900 kg tørstof i græs. Aflæsning sker ved at hæve baglugen og starte vognens bundkæde.

Derfor tager græsset ikke varme, og det er også hans fornemmelse, at køerne egentlig er ligeglade med, om græsset er vådt af regn.

Sparer på kraftfoderet

»Sådan en dag, hvor regnen bare har væltet ned, og køerne har stået ved leddet hele dagen, er jeg egentlig allergladest for vognen. For køerne vil gerne æde græsset, de vil bare ikke selv hente det i sådan et

Køerne har en fantastisk appetit på det friske hvidkløvergræs og æder det i store mundfulde.

vejr,« siger han.

Han har køer, der malker 45 kg på græs og 6 kg kraftfoder, og gennemsnittet er 30-31 kg på græs og 4,5 kg kraftfoder. Overgangen fra græsensilage til frisk græs om natten har desuden gjort det muligt at bytte dyrt og proteinrigt kraftfoder ud med billigere og 'svagere' kraftfoder. Og alligevel er ydelsen fastholdt.

»Hvis vi får en vinter som den forrige, så kan vi sikkert hente frisk græs frem til jul,« vurderer han.

2,5

år er tilbagebetalingstiden på teknikken til at skifte græs-ensilage ud med frisk græs mindst 180 dage om året.